

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT :
Parohiile : 200 Lei
Particularii : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 2475/1937.

Conservarea bisericilor, monumente istorice.

Pentru orientarea Ven. Cler publicăm adresa Comisiunii Monumentelor istorice No. 207/1937 comunicată nouă prin On. Minister al Cultelor.

»Avem onoare a vă aduce la cunoștință că foarte adeseori Comisiunea Monumentelor Istorice este rugată să aprobe dărâmarea vechilor biserici, deteriorate, sub motiv că în vecinătatea lor s'au construit biserici noi.

Cum acest obicei, care a devenit o sistemă, nu poate fi decât foarte dăunător mărturiilor trecutului, cu atât mai mult cu cât în majoritatea cazurilor bisericile vechi se pot repara în bune condițiuni, Comisiunea Monumentelor Istorice stând la dispoziție pentru orice ajutor tehnic în mod gratuit, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune să se studieze modalitățile cuvenite pentru ca bisericile noi să se zidească fără ca să fie osândite să dispară cele vechi.

Primiți, etc.

PREȘEDINTE,
(ss) N. Iorga

SECRETARUL COMISIUNII,
(ss) Drăghiceanu

Oradea, 9 Septembrie 1937.

No. 3063/1937.

Incassarea impozitelor bisericesti.

Pentru orientarea senatelor bisericesti, publicăm mai jos ordonanța ministerială referitor la incassarea impozitelor și taxelor bisericesti prin organele fiscale :

»Ministerul Finanțelor, Direcțiunea Bugetului și Contabilității Generale a Statului, Serv. executării bugetului No. 393.309, 19 Februarie 1937, dosar 17.

Domnule Administrator! Ca urmare la ordinul nostru circular No 251.350 din 12 Noembrie 1935, Vă facem cunoscut că, prin rezoluția ministerială pusă pe adresa Mitropoliei Ortodoxe din Ardeal No. 324/1936 s'a probat urmărirea și incassarea taxelor de cult stabilite conform dispozițiilor art. 30 din Legea

pentru Regimul General al Cultelor să se facă și prin organele fiscale.

Având în vedere că, agenții fiscoi trebuie să urmărească în primul rând debitele Statului, am solicitat acelei Mitropolii să ia măsuri ca incassarea taxelor de cult să se facă și de aci înainte de organele bisericesti și numai în cazurile când mijloacele ce au la dispoziție aceste organe nu vor fi suficiente pentru constrângerea la plată a debitorilor să se recurgă și la concursul organelor Statului. Vă invităm să luați măsurile necesare ca ori de câte ori organele bisericesti vor solicita ajutorul agenților fiscoi pentru împlinirea veniturilor menționate să se procedeze imediat la urmărirea și incassarea sumelor respective.

În acest scop percepții vor primi dela parohii tablouri nominale în care vor fi trecuți toți debitorii a căror urmărire se cere, cum și carnetele de chitanțe speciale ce vor fi eliberate debitorilor la achitarea datoriilor lor.

Sumele incassate vor fi vărsate lunar direct parohiilor la cererea acestora, încheindu se proces-verbal prin care să se constate numărul registrelor de recepsele eliberate, sumele vărsate în precedent, sumele vărsate la data încheierii procesului-verbal. Debitel primite dela parohii nu pot fi înregistrate în scriptele percepției.

p. Director P. Gheorghiu

Domniei Sale Domnului Administrator de Incasări și Plăți

No. 2806/1937.

Pictori și zugravi bisericesti autorizați

Prin Circularul-Nostru No. 1605/1937 am comunicat, că în conformitate cu art. 4 din legea pentru încurajarea artelor plastice, publicată în Monitorul Oficial No. 54 din 6 Martie crt., orice lucrare integrală, parțială sau numai de restaurare a picturilor bisericesti, se poate face numai prin pictorii și zugravii autorizați de Ministerul Cultelor și Artelor.

Pentru deplina orientare a Ven. Cler publicăm mai jos în întregime *Regulamentul pentru calificarea pictorilor autorizați și a zugravilor bisericesti autorizați*, apărut în Monitorul Oficial No. 144 din 26 Iunie crt.

„ART. 1. În interiorul sau exteriorul nici unui lăcaș de credință ortodoxă, greco-catolică, sau romano-catolică, nu se

vor putea executa lucrări de pictură, fie totale sau parțiale, fie din nou sau restaurări, decât de pictorii autorizați de Ministerul Cultelor și Artelor.

ART. 2. — Atât autoritățile bisericești și civile cât și persoanele particulare sunt obligate să nu încheie contracte pentru pictura monumentelor de cult și să nu înceapă asemenea lucrări, decât dacă cei însărcinați a le executa prezintă autorizația Ministerului Cultelor și Artelor.

ART. 3. — Pentru aprecierea artistică și tehnică a valorii lucrărilor de pictură bisericească, și pentru calificarea pictorilor bisericești se institue o comisie specială.

ART. 4. — Comisia specială pentru calificarea pictorilor bisericești autorizați se compune din 6 membri și anume:

1. Secretarul general al Ministerului Cultelor și Artelor.
2. Un cleric, delegat al Sfinte Patriarhii.
3. O persoană de preponderantă cultură artistică bisericească, numită de Ministerul Cultelor și Artelor.
4. Un tehnician în pictura bisericească.
5. Un delegat al ministerului, și
6. Un pictor, delegat al Societății Pictorilor și Sculptorilor din România.

Această comisie lucrează sub președinția secretarului general al Ministerului Cultelor și Artelor.

Funcțiunile membrilor acestei comisii sunt onorifice.

Membrii comisiei se numesc de Ministerul Cultelor și Artelor, pe un interval de patru ani, prin decizie ministerială.

Membrii comisiei, care vor lipsi nemotivat de la trei ședințe consecutive, se consideră demisionați.

ART. 5. — Ședințele comisiei se pot ține cu cel puțin trei membri prezenți.

În caz de absență a președintelui, se poate da delegație a prezida ședința unui alt membru al comisiei.

Hotărârile comisiei se iau cu majoritatea membrilor prezenți.

În cazuri de paritate, votul președintelui decide.

ART. 6. — Pentru fiecare ședință a comisiei se va întocmi câte un proces-verbal în care se vor înscrie toate chestiunile dezbătute și hotărârile luate.

Aceste procese-verbale se vor înscrie și într'un registru special de evidență.

ART. 7. — Pe lângă comisia specială pentru calificarea pictorilor bisericești autorizați, va funcționa un secretariat, condus de un secretar, care va avea în atribuții:

- a) De a prezenta președintelui chestiunile ce urmează a fi supuse examinării comisiei;
- b) De a întocmi ordinea de zi a fiecărei ședințe și de a o comunica din vreme membrilor comisiei, cu aprobarea președintelui;
- c) De a redacta procesele-verbale ale ședințelor și avizelor comisiei;
- d) De a redacta și expedia hotărârile comisiei;
- e) De a redacta și expedia corespondența curentă;
- f) De a întocmi referatele asupra chestiunilor trimse de președinte.

ART. 8. — Comisia va fi convocată de către președinte, oricând va avea să se pronunțe asupra: a) cererilor artiștilor pictori, spre a li se da autorizația de pictori bisericești, sau, b) asupra altor chestiuni în legătură cu pictorii bisericești și pictura bisericească.

ART. 9. — În acest scop, artiștii pictorii trebuie să depună la Direcția artelor din minister, câte o petiție timbrată legal, împreună cu actele doveditoare, în original sau copii autentificate, din care să se constate: a) că este creștin practicant al bisericii ale cărei monumente voește să le picteze, și c) că posedă studii în specialitatea picturii, în diferitele ei tehnici.

Certificatul de creștin practicant, trebuie eliberat de Chiri-

arhia în jurisdicția căreia postulantul își are domiciliul real și se află înscris în lista parohială.

Pe lângă aceasta, pictorii mai sunt datori să depună:

a) Memorii despre lucrările de pictură bisericească ce au executat până acum;

b) Certificate date de maeștrii profesioniști pe lângă care au lucrat;

c) Certificate cum că au dus la bun sfârșit lucrările contractate, fără a da naștere la abuzuri sau la suspiciunea bunei credințe; în această privință, comisia poate cere și informații directe Chiriarhiilor.

Se lasă la aprecierea artistică și tehnică a comisiei, și altfel de dovezi asupra activității artiștilor pictori, în domeniul picturii bisericești.

Aprecierea artistică și tehnică, în cazul când comisia va găsi de cuviință, se va face chiar la fața locului, de o delegație compusă din una sau mai multe persoane din sânul comisiei, din care să nu lipsească cunoscătorul tehnician.

ART. 10. — Autorizația de pictor bisericesc se va da tuturor pictorilor care au absolvat Academia de Arte Frumoase, secția pictură, sau o școală străină, echivalentă sau superioară acestuia și care fac dovada a fi restaurat sau pictat din nou în mod mod mulțumitor, interiorul total sau parțial al unui locaș de credință, și care vor îndeplini condițiile prevăzute în art. 9.

Pentru pictarea bisericilor, pictorii autorizați vor trebui să se conformeze cerințelor de stil și iconografie ale confesiunii respective.

ART. 11. — După ce avizele comisiei vor fi aprobate de ministerul cultelor și artelor, se va proceda la întocmirea tabloului de pictorii bisericești autorizați de minister.

Acest tablou va fi publicat în Monitorul Oficial, și se va comunica tuturor chiriarhiilor din țară, spre a-l ține în evidență, pentru cazurile când vor avea a face licitații sau concursuri cu invitațiuni restrânse, în vederea vreunor lucrări de pictură bisericească.

Fiecărui pictor bisericesc autorizat i se va elibera o autorizație pe un formular tipărit special și purtând semnăturile ministrului și ale directorului general al artelor.

Aceste autorizații vor fi numerotate, iar cotoarele lor se vor păstra la minister.

ART. 12. — Tabloul pictorilor bisericești autorizați, se poate mări, în urma cererilor aprobate în mod stabilit în art. precedente, (9, 10 și 11), oricând va avea un pictor, absolvent al unei Academii de Arte Frumoase, secția pictură, din țară sau străinătate, sau un pictor licențiat în teologia creștină, sau în litere, poate dovedi cunoștințe temeinice în iconografie și artă creștină prin lucrări de tehnică murală și icoane.

Petiționarii trebuie să anexeze la cerere, fie în original, fie în copii, certificate și actele studiilor universitare în legătură cu biserica, sau cu artele bisericești, înțelegându-se prin aceasta studiile de istoria artelor sau de teologie creștină.

ART. 13. — Absolvenții de curând ai Academiei de Arte Frumoase, secția pictură, care nu au executat până acum nicio lucrare în interiorul unei biserici, precum și viitorii absolvenți ai acestor Academii, care vor să obțină autorizația de pictori bisericești, sunt obligați a lucra un timp de cel puțin trei ani la unul din maeștrii recunoscuți în pictura bisericească, luând parte activă la pictarea de biserici.

Această practică se poate efectua și în timpul cât durează studiile ultimilor trei ani la Academia de Arte Frumoase.

Nu mai în urma referințelor maestrului la care a făcut practica, comisia va lua în considerație cererea candidatului și va hotărî dacă poate obține autorizația cerută.

ART. 14. — În urma avizului comisiei, bazat pe motive bine determinate, ministerul va anula și retrage autorizația acordată unui pictor bisericesc.

Un asemenea aviz, pe lângă comisie, îi mai pot da și Chiriariile, dar numai pentru motive de credință religioasă și moralitate și pentru lipsa de onestitate în executarea stipulațiilor prevăzute în angajamentele de lucrări.

ART. 15. — Pentru restaurările picturilor monumentelor istorice se vor da autorizații speciale, și numai acelor pictori care au făcut studii în această specialitate, și vor dovedi că au executat în mod ireproșabil astfel de lucrări.

Atribuirea unor astfel de lucrări, rămâne în competența Comisiei Monumentelor Istorice, potrivit legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice.

ART. 16. — Vechii zugravi autorizați, care nu au nici titluri academice în artă, nici titluri de cultura superioară, dar care vor dovedi efectiv că au făcut lucrări de pictură bisericească, vor fi socotiți ca zugravi bisericești autorizați de minister.

Pentru a obține autorizația ministerului, ei trebuie să depună la Direcția Artelor din Minister o petiție timbrată legal, la care să anexeze actele doveditoare, fie în original, fie în copii certificate, din care să se constate:

a) Că este cetățean român;

b) Că este creștin practicant al religiei ale cărei monumente vrea să le picteze.

Totodată trebuie să depună:

a) Certificatele ce posedă dela maestrul unde au învățat ca ucenici zugravi;

b) Memoriile de lucrările de pictură bisericească ce au executat până acum;

c) Autorizații dela Episcopii, precum și certificate sau referințe dela persoane competente în pictura bisericească, ce eventual ar poseda.

Se lasă la aprecierea artistică și tehnică a comisiei a pretinde și altfel de dovezi asupra activității zugravilor autorizați, în domeniul picturii bisericești.

Constatările se pot face și la fața locului, dacă comisia va găsi de cuviință.

ART. 17. După ce comisia va aviza asupra cererilor vechilor zugravi autorizați, și după ce ministrul va aproba avizele comisiei, se va proceda la întocmirea tabloului de zugravii bisericești autorizați de minister.

Fiecărui zugrav bisericesc autorizat de minister i-se va elibera o autorizație pe un formular tipărit special și purtând semnăturile ministrului și a directorului general al artelor.

Aceste autorizații vor fi numerotate, iar cotoarele lor se vor păstra la minister.

ART. 18. Tabloul zugravilor bisericești autorizați se poate mări, în urma cererilor aprobate în modul stabilit în art. precedente (16 și 17) ori de câte ori un ucenic zugrav, ce a făcut practică îndelungată la un maestru recunoscut, dă dovezi de un talent real.

Aceste dovezi sunt lăsate cu totul la aprecierea artistică și tehnică a comisiei.

ART. 19. — Zugravii bisericești autorizați de minister, au dreptul a face lucrări la bisericile parohiilor rurale, până la o valoare de 30.000 lei.

Numai sub controlul și răspunderea unui pictor bisericesc autorizat, delegat de comisie, au dreptul de a face lucrări până la orice sumă la bisericile din parohiile rurale și până la suma de lei 300.000 la bisericile din parohiile urbane.

Aceste specificări se vor înscrie în textul tipărit al autorizațiilor.

ART. 20. — Chiriariile se vor adresa direct comisiei, ori de câte ori va fi nevoie să se delelege un pictor autorizat, pentru a prelua controlul și răspunderea unei lucrări ce se execută de un zugrav autorizat.

Pictorul autorizat, delegat de comisie, va avea, în acest caz, întreaga răspundere, atât morală cât și materială a întregii lucrări.

În cazul când pictorul delegat de comisie nu ar accepta conducerea lucrării contractante de zugravul în cauză, comisiunea va delega un alt pictor.

ART. 21. — Lucrările de pictură bisericească, fie integrale sau parțiale, fie din nou sau restaurări, contractate de un pictor autorizat, nu pot fi sub nicio formă trecute spre executare, altui pictor, ci trebuie executate în întregime sub supravegherea pictorului care s'a angajat a le executa, pe răspunderea morală și materială a lui.

Dacă se constată că un pictor autorizat, contractând o lucrare, o trece spre executare altui pictor, ministrul va lua imediat dispoziții pentru retragerea autorizațiilor ambilor pictori implicați.

ART. 22. — Pentru lucrările de pictură bisericească, ce depășesc suma de 800.000 lei, Chiriariile sunt obligate a lua dispoziții să se institue concursuri publice, la care să poată concura mai mulți pictori autorizați.

La aceste concursuri vor fi în mod obligatoriu cel puțin trei premii, pentru cele mai bune lucrări, dintre care primul premiu va consta în executarea lucrării, iar celelalte premii vor fi în bani, în raport cu valoarea lucrării.

Premiul al II-lea, va fi de cel puțin 2% din valoarea totală a lucrării și premiul al III-lea va fi de cel puțin 1% din valoarea totală a lucrării.

ART. 23. — Concursurile vor consta în depunerea unui proiect al secției longitudinale a bisericii și a unui detaliu.

Proiectele vor fi judecate de către comisie, care va ține seama de lucrările anterioare executate de concurenți.

Proiectele vor fi expuse, în mod obligatoriu, într'o sală publică.

ART. 24. — Pentru suportarea cheltuielilor de deplasări ale delegaților comisiei, se institue un fond de 2% din valoarea lucrărilor de pictură bisericească, executate în cuprinsul întregii țări.

Pictorii și zugravii sunt obligați ca la orice lucrare de pictură bisericescă, să depună la Banca Națională a României din primul acot, pe numele și la dispoziția Ministerului Cultelor, cota de 2% din costul lucrării contractate, în scopul arătat mai sus.

Chiriariile sunt obligate a comunica ministrului, pentru evidența mișcării artistice din țară, adjudecările lucrurilor de pictură bisericească din cuprinsul eparhiei respective.

Acest fond va fi majorat printr'o taxă fixă, ce se va percepe la eliberarea autorizațiilor și anume: 1000 lei pentru pictorii bisericești și 500 lei pentru zugravii bisericești.

ART. 25. — Pictorii și zugravii care se vor abate dela dispozițiile prezentului regulament, vor fi sancționați prin anularea și retragerea autorizației, independent de alte sancțiuni și vor fi urmăriți pe cale legală, pentru a răspunde obligațiilor de mai sus.

ART. 26. — Toate dispozițiile și prevederile anterioare, contrare prezentului regulament, sunt și rămân abrogate*.

În mod deosebit se atrage atenția asupra dispozițiilor din Art. 19 și 24.

În Monitoarele Oficiale No. 164 și 174 au apărut primele două tablouri ale pictorilor și zugravilor autorizați. Aceste tablouri le publicăm în următoarele spre a se ține seamă de ele la concursurile și licitațiile ce se vor ține pentru lucrările de pictură bisericească.

Tabloul I., publicat în Monitorul Oficial No. 164 din 20 Iulie 1937.

Pictori autorizați:

1. Dumitru Norocea, de conf. ortodoxă, Curtea de Argeș,
2. Arthur Verona, de conf. romano-catolică, București, Str. Vasile Alecsandri No. 11.

3. I. Teodorescu Sion, de conf. ortodoxă, Str. Banului No. 1 bis, București.
4. Gheorghe Teodorescu, de conf. ortodoxă, Str. Spătaru No. 12, București.
5. Ioan Mihail, de conf. ortodoxă, Str. Știrbei-Vodă No. 65, București.
6. Aurel Bordenache, de conf. ortodoxă, Str. Povernei No. 10, București.
7. Preot. C. Bârneanu, de conf. ortodoxă, Craiova.
8. Nicolae Brana, de conf. ortodoxă, Str. C. A. Aurelian No. 37, București.
9. Honoriu Crețulescu, de conf. ortodoxă, Gen. Lahovari No. 78/b, București.
10. Pan Ioanid, de conf. ortodoxă, Str. Banul Mărăcine No. 2, București.
11. Ionel Ioanid, de conf. ortodoxă, Str. Șerban-Vodă No. 135, București.
12. Paul Popescu Molda, de conf. ortodoxă, Calea Plevnei No. 42, București.
13. Camil Ressu, de conf. ortodoxă, Calea Griviței No. 22, București.
14. P. Proteanu, de conf. ortodoxă, Academia de Arte Frumoase, Iași.
15. Stelian Apostol, de conf. ortodoxă, Str. Th. Aman No. 23, București.
16. Octav Angheluță, de conf. ortodoxă, B. dul General Mărășescu No. 4, București.
17. Simion Bacală, de conf. ortodoxă, șos. Panduri No. 125, București.
18. Constantin Bacalu, de conf. ortodoxă, Calea Griviței No. 33, București.
19. Lelia Benea Oprișan, de conf. ortodoxă, Str. Poterași No. 34, București.
20. Traian Bîlțiu Dăncuș, de conf. greco-catolică, Palatul Cultural, Sighet, jud. Maramureș.
21. Aurel Ciupe, de conf. ortodoxă, Palatul Cultural Târgu-Mureș.
22. Petru Aurel Constantinescu, de conf. ortodoxă, Str. Viitorului No. 107, București.
23. Vasile Pavlov, de conf. ortodoxă, Str. Luterană No. 3, Tulcea.
24. D. Pavlu, de conf. ortodoxă, Str. Săgeții No. 1, București.
25. Alexandru Poitevin Skeletti, Str. Luterană No. 6, București.
26. Gheorghe Popescu, de conf. ortodoxă, Str. Romană No. 167, București.
27. Gheorghe Teodorescu Romanai, de conf. ortodoxă, Str. Arionoaiei No. 59 bis, București.
28. Iulian Toader, Calea Victoriei No. 30, Arad.
29. Iosif Vass, de conf. ortodoxă, Str. Vasile Moangă No. 5, București.
30. D. Belizarie, de conf. ortodoxă, Str. G. Cantacuzino No. 4, București.

Zugravi autorizați :

1. Totel Benea, de conf. ortodoxă, Str. Transilvaniei No. 59, Buzău.
2. Gheorghe Bobuleanu, de conf. ortodoxă, Str. Gen. Angelescu No. 107, București.
3. Constantin Constantinescu, de conf. ortodoxă, B. dul Cuza-Vodă No. 62, R-Sărat.
4. Vasile Georgescu, de conf. ortodoxă, Str. Brândușii No. 3, București.
5. Mihail Mitescu, de conf. ortodoxă, comuna Chiselet plasa Oltenița — Ilfov.
6. Sava Petre, de conf. ortodoxă, Str. V. Chilian No. 18, Focșani.
7. Ștefan Șoș, de confesiune romano-catolică, Aradul Nou, jud. Arad.
8. Constantin Vasilescu, de conf. ortodoxă, Str. 11 Iunie No. 68, București.
9. Constantin Zaharescu, de conf. ortodoxă, Str. Vechii Roșiori No. 23, R-de-Vede — Teleorman.
10. Antoșiu Vincențiu Zeiler, de confesiune greco-catolică, Blaj.
11. Maniu Sarvin Zemora, de confesiune ortodoxă, Sebeșel, of. Sebeș Alba.
12. Emil Ivănescu, de confesiune ortodoxă.
13. Vasile Rudeanu, de confesiune ortodoxă.
14. D. Dumitrescu, de conf. ortodoxă, comuna Străjeștii-de-Sus, jud. Romanai.
15. Constantin Gujbă, de conf. ortodoxă, Panciu, jud. Putna.

Tabloul II, publicat în Monitorul Oficial No. 174 din 31 Iulie 1937.

Pictori autorizați :

1. Arutium Avachian, de conf. creștină armeană-ortodoxă, B. dul Pache Protopopescu No. 91, București.
2. Ladislau Kovaci, de conf. romano catolică, Str. Simion Ștefan, Nr. 11, Oradea.
3. Ion Musceleanu, de conf. ortodoxă, B. dul Tudor Vladimirescu 46, R. Vâlcea.
4. Vasile M. Pascu, de conf. ortodoxă, Profesor, Liceul de băieți, Huși.
5. Marincea Stănescu, de conf. ortodoxă, Str. Hotin, Nr. 22 București.
6. Stoica Dumitrescu, de conf. ortodoxă, București.

Zugravi autorizați.

1. George Cardaș, de conf. ortodoxă, str. M. Eminescu No. 22, Tulcea.
2. Ioan Cernea, de conf. ortodoxă, comuna Vințului-de-ios, jud. Alba.
3. I. G. Dumitrescu, de conf. ortodoxă, com. Strejeștii-de-sus—Romanai.
4. Vasile I. Dumitrescu, de confesiune ortodoxă, com. Strejeștii-de-Sus—Romanai.
5. Petre Lișteveanu-Lișteavă, de conf. ortodoxă, Str. Sf. Apostoli Nr. 41, Craiova.

6. Gheorghe Mihăiescu, de conf. ortodoxă, comuna Tepeș-Vodă, județul Constanța.
7. Ioan M. Savin, de confesiune ortodoxă, Huși.
8. Nicolae G. Solescu, de conf. ortodoxă, Str. G. Dăscălescu Nr. 13, Buzău.
9. Ioan Doroftei, de conf. ortodoxă, Fălticeni, jud. Baia.
10. Gh. I. Ionescu, de conf. ortodoxă, Calea Călărășilor Nr. 253. București.

Seria acestor pictori și zugrăvi autorizați va fi complectată cu alte tablouri, în cari nădăjduim să figureze mai mulți aparținători cultului nostru. Aceste tablouri încă le vom publica, îndată ce vor apărea în Monitorul Oficial.

Oradea, 26 August 1937.

No. 2216/1937.

Interzicerea sectelor și asociațiilor religioase.

Pentru orientarea Veneratului Cler diecezan publicăm în întregime noua decizie a On. Minister al Cultelor privitoare la diferitele secte și asociații religioase.

„Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor,

Având în vedere dispozițiile art. 5 și 22 din Constituție și art. 1 și 24 din legea pentru regimul general al cultelor,

Decidem:

Deciziunea Nr. 4.781 din 1937

Privitoare la interzicerea sectelor și asociațiilor religioase

Publicată în Monitorul Oficial Nr. 93 din 21 Aprilie a. c.

CAPITOLUL I

Asociații religioase interzise

Art. I. Sunt cu desăvârșire interzise, sub sancțiunea pedepselor prevăzute în codul penal, acele asociații religioase care propagă doctrine de natură a aduce atingere legilor de organizare ale Statului și instituțiilor sale și care, prin practicile lor rituale, contravin bunelor moravuri și ordinii publice.

Asociațiunile religioase identificate până azi și a căror existență, creare sau funcționare este cu totul interzisă, sunt: Asociațiile mileniste (Asociația internațională a studenților în Biblie, Martorii lui Dumnezeu, Jehova, Societatea de Biblie și Tratat), Penticostaliștii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarenii, Adventiștii reformiști, Secerătorii, Hliștii, Inochentiștii, Stiliștii.

Organele administrative și polițienești vor închide casele de rugăciuni ale acestora și vor trimite la urma lor pe toți aceia care se vor întruni în orice loc, spre a mărturisi doctrina și a practica ritul religios al unor astfel de asociații religioase interzise. Vor opri orice propagandă de prozelitism religios, fie că această propagandă se face verbal, fie că se face în scris, prin răspândirea de broșuri, reviste, etc ..., de către colportori, membri ai acelor asociații religioase interzise.

Vor confiscă acest fel de scrieri și vor trimite pe colportori la urma lor,

Broșurile confiscate se vor trimite deodată cu actele încheiate Ministerului de Interne, iar acesta le va înainta Ministerului Cultelor și Artelor.

Pentru cei ce nu se vor supune la aceste măsuri administrative sau polițienești, vor dresa acte de dare în judecată, ca turburători ai ordinii publice și contravenienți la legile pentru apărarea și liniștea Statului

Se va interzice orice activitate tipografică și societăților civile sau comerciale, care tipăresc broșuri sau lucrări cu conținut religios interzis, pentru uzul sectelor, iar scrierile se vor confiscă

CAPITOLUL II

Recunoașterea asociațiilor religioase

Art. II. Nicio asociație (grupare) religioasă nu va putea să funcționeze, adică membrii ei nu vor putea mărturisi în public o doctrină religioasă și nu vor putea exercita un cult public, dacă nu va obține în prealabil în acest scop o recunoaștere și o autorizație din partea Ministerului Cultelor și Artelor, dată în condițiile deciziei de față.

Celor ce vor contraveni acestei dispoziții li se aplică măsurile prevăzute în art. 1, alin. 3 din prezenta decizie.

Art. III. Pentru obținerea recunoașterii unei asociații religioase, se cere ca un număr de cel puțin 100 membri bărbați, cetățeni români, majori, capi de familie, dovedind oficial că nu mai aparțin niciunui cult, care se bucură de exercițiul tuturor drepturilor civile și politice, să înainteze ministerului un memoriu, cu expunerea doctrinei religioase și a practicilor rituale, precum și principiile unui statut de organizare al unei adunări locale a acestei asociații. Cererea pentru recunoașterea asociației religioase va cuprinde semnături legalizate de autoritatea legală și va fi însoțită de acte oficiale care să confirme calitățile cerute prin acest articol.

Acest număr minim de cetățeni se pot întruni în prealabil conform legilor pentru întruniri publice, spre a discuta memoriul de credință și de practici rituale și a fixa principiile de organizare ale unei comunități locale.

CAPITOLUL III

Asociațiile religioase recunoscute anterior

Art. IV. Organizațiile locale ale asociațiilor religioase recunoscute de Ministerul Cultelor și Artelor prin deciziile anterioare, adică adventiștii de ziua 7-a și Creștinii după Evanghelie, vor putea continua activitatea lor, cu condiție ca în termen de șase luni dela publicarea în Monitorul Oficial a acestei decizii să fie conformat întru totul dispozițiilor de față.

În primele 3 luni ale intervalului de timp menționat în alineatul precedent, organizațiile actuale locale, recunoscute de Ministerul Cultelor și Artelor, vor înainta acestui minister statutul lor de organizare locală, cu toate datele prevăzute în prezenta decizie, pentru reînnoirea autorizației de funcționare.

Adunările locale care nu se vor supune acestor dispozițiuni și acelea care nu vor obține reînnoirea autorizației de funcționare, vor fi oprite de a funcționa, casele lor de regăciuni vor fi închise, iar membrilor lor li se vor aplica măsurile dela art. 1 din această decizie.

Art. V. Baptiștii din Vechiul-Regat, din Basarabia și Bucovina, până la unificarea regimului baptist prin lege, pe întreaga țară, se vor supune prevederilor acestei decizii

Baptiștii din aceste teritorii, care aveau organizații la punerea în aplicare a legii pentru regimul general al cultelor, înscrise în registrul persoanelor juridice, își vor putea menține aceste organizații, cu condiția de a-și pune statutele lor în concordanță cu dispozițiile acestei decizii, a le trimite Ministerului Cultelor și Artelor și a obține dela acest minister reînnoirea autorizației pentru funcționare.

Pentru îndeplinirea acestor formalități se acordă un termen de șase luni.

Art. VI. Comunitatea baptistă, prevăzută de art. 53 din legea pentru regimul general al Cultelor, își menține dreptul de a se organiza în teritoriile județelor menționate în cererea sa, înregistrată sub Nr. 52.530 din 1927, cu condiția de a-și pune în concordanță statutul aprobat prin jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 2.680 din 21 Noiembrie 1927, cu dispozițiile legii pentru regimul general al cultelor și ale deciziei de față și a-1 înainta Ministerului Cultelor și Artelor, pentru o nouă aprobare.

Ceialalți bapțiști din celelalte județe ale Transilvaniei se vor putea organiza în comunități, fie pe temeiul statutului prevăzut de art. 53 din legea cultelor, pus de acord cu această lege și decizie, fie pe temeiul dispozițiilor din această decizie.

Toate organizațiile locale baptiste din Transilvania și județele vecine, recunoscute și autorizate pe baza unui statut aprobat de minister, vor trebui să obțină o nouă aprobare a statutelor lor de organizare, în termen de șase luni dela publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial, în termenul și cu îndeplinirea condițiilor din art. 3 al acestei decizii.

Art. VII. Predicatorii asociațiilor religioase recunoscute de minister, care au obținut numai autorizații personale provizorii, vor trebui să ceară reînnoirea autorizației în condițiile art. VII din această decizie.

CAPITOLUL IV

Autorizarea filialelor asociațiilor religioase

Art. VIII. Pentru autorizarea unei filiale, Asociația religioasă autorizată de care depinde va înainta Ministerului Cultelor cererea unui grup de cel puțin 50 credincioși, care îndeplinesc condițiile și calificarea dela art. II, al. 2 și 3 din această decizie, dovedite cu acte, împreună cu următoarele acte:

1. Un tablou cu numărul, numele, pronumele, domiciliul, naționalitatea, originea etnică, starea civilă și starea confesională a membrilor comunității locale.

Datele din tablou vor fi vizate și certificate pentru exactitate de autoritate locală, căreia i se vor da la cerere orice acte va crede necesare pentru viză și certificare oficială.

Rubricile din tablou vor cuprinde numărul, data actelor și autoritatea care le-a emis.

Starea confesională se va proba cu dovada ofițerului stării civile, prevăzută de art. 45, al. 5 din legea pentru regimul general al cultelor.

Copiii sub 18 ani vor fi trecuți la numărul de ordine din tabloul părinților.

Cei ce sunt prin naștere membri unei asociații religioase recunoscute, vor face dovada situației lor religioase cu extrasul oficial de pe actul lor de naștere.

2. Dovada oficială că dispun de un local propriu pentru o casă de rugăciuni, care să îndeplinească condițiile de salubritate cerute de regulamentele sanitare locale.

3. Dovada oficială că localul destinat casei de rugăciuni se găsește la o depărtare suficientă și nu pe aceeași stradă cu locașurile de rugăciuni ale altor culte, pentru a se evita orice manifestații ostile reciproce.

4. Dovada oficială că în localitate se găsește un cimitir comunal, sau dovada că asociații religioși dispun de un teren propriu înființării unui cimitir al lor aparte.

Imobilele prevăzute la art. 3 și 4 pot fi achiziționate pe numele unui asociat și puse la dispoziția comunității printr-o declarație cu semnătura legalizată de autoritatea locală.

Art. IX. Ministerul Cultelor și Artelor, examinând actele înaintate, în condițiile articolului precedent și găsindu-le în conformitate cu legile Statului, poate acorda autorizația de funcționare acelei filiale.

Ministerul poate aduce modificări statutelor pentru organizarea și funcționarea asociațiilor și filialelor.

Autorizațiile acordate de minister se vor da pe formulare tip și se vor trimite în câte un exemplar: asociației respective, filialei, prefecturii și legiunii de jandarmi a județului, postului de jandarmi și primăriei sediului central al comunității autorizate.

Prefecturile și legiunile de jandarmi vor forma dosare aparte de aceste autorizații, pentru ținerea în evidență și controlul asociațiilor religioase și al filialelor.

Asociațiile vor înainta la finele fiecărui an, Ministerului Cultelor, câte un tablou suplimentar de membrii noi înscrși și cu arătarea datelor prevăzute la art. VIII, punctul 1 din această decizie. De asemenea vor trimite și un tablou al membrilor care au ieșit din asociație.

Art. X. Asociațiunile religioase autorizate nu pot înscrie printre membrii lor decât persoane care fac dovada că au îndeplinit formele legale pentru ieșirea din cultul avut anterior sau dovada că au aparținut prin naștere unei asociații religioase autorizate.

Călcarea acestei dispoziții atrage după sine retragerea autorizației de funcționare a comunității și pierderea dreptului de a redobândi o autorizație de funcționare, în afară de sancțiunile penale prevăzute pentru acest fapt.

Art. XI. După obținerea autorizației de funcționare a asociației dela Ministerul Cultelor și Artelor, un număr legal dintre membrii acestei asociații se pot constitui în asociație cu cel personalitate juridică de drept privat, conform legii persoanelor juridice din 1924, având ca unic scop, înlesnirea mijloacelor materiale pentru susținerea personalului și instituțiilor asociației prevăzute prin această decizie.

Constituirea unor asociații cu personalitate juridică de drept privat va fi adusă la cunoștința ministerului, căreia i se va trimite statutul aprobat de tribunalul locului.

Art. XII. Centrul unei asociații religioase recunoscute va fi în localitatea care va avea cel puțin un număr de 50 de familii și cimitir comunal, eventual cimitir propriu.

Membrii unei astfel de comunități pot locui și în alte localități însă nu mai departe decât 10 km de centrul comunității, spre a avea la îndemână casa de rugăciuni a comunității, cimitirul și vizitarea lor la domiciliu de către predicatorul comunității.

Când numărul familiilor unei asociații religioase recunoscute dintr-o localitate, în afară de centru, va ajunge la 50, acestea se pot constitui în filială a asociației din care fac parte având drept la casă de rugăciuni și predicator propriu.

Art. XIII. Asociațiile religioase autorizate a funcționa vor ține într'un registru evidența membrilor lor de orice etate și sex. În acest registru se vor trece toate datele prevăzute de art. VIII, punctul 1 din această decizie, cu indicarea numărului, datei, actelor localității și autorității care le-a emis.

Orice ieșire și orice intrare de noi membri se va nota în acest registru.

Art. XIV. Asociația religioasă recunoscută este o unitate religioasă de sine stătătoare, care depinde direct de Ministerul Cultelor și Artelor.

Mai multe asociații religioase, având aceeași credință se pot asocia între ele, spre a-și susține interesele comune.

Adunările delegaților singuratecelor asociații se vor ține numai la sediul uneia din asociații.

Asociațiile constituite în uniuni își vor putea da sprijin în ceea ce privesc casele de rugăciuni, cimitirele, școlile pentru pregătirea personalului predicatorial și instituțiile filantropice.

Uniunile de asociații se vor aduce la cunoștința Ministerului Cultelor și Artelor.

Uniunile pot să-și aleagă un comitet, care va sta în legătură cu Ministerul Cultelor, însă numai în chestiuni care privesc interesele religioase generale ale asociațiilor.

Comitetul uniunilor nu se poate constitui în for administrativ suprapus comunităților.

Art. XV. Personalul religios și cel de conducere va fi acela care este indicat de doctrina și ritualul asociației și prevăzut în statutul de organizare al comunității.

Fiecare asociație și filială va trebui să aibă un conducător responsabil și un predicator, desemnați în conformitate cu statutele de organizare.

Conducătorul și predicatorul vor fi aduși la cunoștința ministerului, îndată după ce asociația a obținut autorizația de funcționare.

Ei vor trebui să dovedească cu acte că sunt cetățeni români, majori și se bucură de toate drepturile politice și civile și că nu au suferit vreo condamnățiune infamantă.

Predicatorii, în afară de pregătirea profesională vor trebui să aibe cultura generală de cel puțin 4 clase secundare.

Numele predicatorilor și ale conducătorilor responsabili vor fi trecute în formulare-tip de obținerea autorizațiunii și vor fi comunicate prefecturilor, legiunii de jandarmi respective, primarilor și postului de jandarmi dela sediul asociației și al filialelor sale, spre a fi trecute și de aceștia, în formularele-tip de autorizarea comunității, trimise de Ministerul Cultelor și Artelor.

Asociațiile care au filiale vor trebui să aibe predicatori și pentru filiale. Aceștia se vor numi ajutoari de predicatori și li se cere numai pregătirea profesională.

În mod excepțional Ministerul Cultelor și Artelor poate recunoaște ca predicatori ai asociațiilor, persoane care au experiență mai îndelungată, ca foști predicatori autorizați de minister.

Art. XVI. Predicatorii nu vor putea să-și exercite atribuțiunile lor religioase, decât în casa de rugăciuni a asociației sau a filialei care i-a instituit și pentru care au fost aprobați de Ministerul Cultelor.

Pentru sfaturi religioase și pentru vizitarea bolnavilor, ei se pot duce în casele credincioșilor respectivi.

Ceremoniile pentru înmormântare se vor putea face fără o prealabilă autorizație. Pentru toate celelalte ceremonii prevăzute în doctrina și ritualul asociației și menționate de statut și care se săvârșesc în afară de casa de rugăciuni, vor cere și obține autorizația autorităților administrative locale, conform dispozițiilor din legile pentru ordinea publică și se vor supune măsurilor luate de acele autorități, pentru a se evita demonstrații care ar jigni alte culte.

Cu ocazia vizitei credincioșilor respectivi, predicatorii nu vor putea face niciun fel de propagandă religioasă printre credincioșii altor culte din țară.

Contravenienților li se vor retrage autorizațiile de predicatori.

Asociația în care se vor găsi predicatori funcționând fără să fi obținut aprobarea lor din partea Ministerului Cultelor și Artelor, va fi sancționată cu retragerea autorizațiunii de funcționare.

Art. XVII. Prozelitismul religios, oprit tuturor cultelor din țară, este interzis și asociațiilor religioase recunoscute de minister.

Membrii asociațiilor religioase nu pot ține întruniri publice, în care să se critice doctrina și organizația altor culte, cu scopul vădit de a face prin aceasta propagandă de prozelitism religios.

Asociațiile religioase recunoscute sunt libere să editeze și să vândă pentru credincioșii lor, orice scriere în care să se desvolte doctrina, ritul și în care să se dea îndrumări practice de orice natură. Acest fel de scrieri nu se pot oferi prin colportori credincioșilor altor culte, ci se pot vinde liber în librării, în chioșcuri, în casele de rugăciuni ale asociațiilor și ale filialelor lor.

Celor care vor contraveni acestor dispoziții li se vor confiscă scrierile și vor fi trimise la urma lor.

În caz când se vor găsi asupra lor autorizații de colportori, emise de asociații, Ministerul Cultelor poate retrage asociației respective autorizația de funcționare.

Asociațiile religioase recunoscute, care tipăresc scrieri pentru membrii comunităților lor, sunt datoare să trimeată ministerului câte un exemplar din aceste scrieri.

Orice publicație a unei asociații religioase recunoscute, va trebui să poarte pe copertă numele acelei asociații, când distribuirea acestor publicații se face prin comunități, acestea vor aplica sigiliul comunității pe toate exemplarele distribuite, spre a se constata prin aceasta că comunitatea își însușește conținutul publicațiilor și este răspunzătoare ca atare.

În caz când se folosesc de edituri comerciale, asociațiile religioase sunt răspunzătoare de conținutul religios al unor asemenea scrieri.

Art. XVIII. Asociațiile religioase nu pot sta în dependență față de nicio organizație similară din străinătate și nu pot întreține alte legături cu acestea, decât cele ce reies din omogenitatea doctrinei și a ritualului religios

Participarea reprezentanților organizațiilor similare din străinătate la debaterile și hotărârile asociațiilor în chestiuni administrative, este interzisă.

Acești reprezentanți pot asista în calitate de oaspeți și cu aprobarea Ministerului Cultelor și Artelor, la congresele anuale ale asociațiilor religioase autorizate.

Participarea activă a delegaților din străinătate la debateri, în legătură cu doctrina și cultul asociației va fi îngăduită după ce se va face dovada identității de doctrină și cult dintre organizațiile pe care le reprezintă și organizațiile la care asistă.

Art. XIX. Pe lângă casele de rugăciuni, se pot ține de predicatori cursuri-lecții, pentru educația morală și religioasă a copiilor credincioșilor acelor case de rugăciuni.

Elevii de școală, ai căror părinți sunt aderenții unei asociații religioase autorizate vor putea fi instruiți particular de predicatorii comunităților care au calitatea de cateheți și care sunt autorizați ca atare de Ministerul Educațiunii Naționale, în condițiile pe care le va stabili acel minister, conform legilor școlare, cât și cu privire la programa și predarea învățământului religios

Art. XX. Când numărul membrilor unei asociații religioase va scădea sub o sută, această asociație se poate alătura ca filială, la o asociațiune din apropiere. Când numărul membrilor scade sub 50, aceștia se pot înscrie ca membri ai altei asociații autorizate de Ministerul Cultelor și Artelor.

Art. XXI. Asociațiile religioase recunoscute, pot să întemeieze școli pentru pregătirea profesională a personalului lor religios

Organizația acestor școli, programa de studii și angajarea de profesori, vor fi aprobate în prealabil de Ministerul Cultelor, după normele legilor în vigoare. Școlile vor urma situația juridică a patrimoniului asociațiilor religioase.

Art. XXII. Asociațiile religioase autorizate vor ține registre în regulă de evidența stării lor materiale. Ele vor încheia situații anuale de venituri și cheluieli.

Ajutoarele primite de asociații, direct sau indirect, din străinătate, vor fi comunicate Ministerului Cultelor și Artelor, care va decide asupra primirii lor, în conformitate cu art. 9 din legea pentru regimul general al cultelor.

Ajutoarele de această natură se vor înscrie ca venituri anuale ale asociației respective și nu pot să aibe alt scop decât susținerea instituțiilor strict religioase ale asociației.

Când se va constata că o asociațiune a primit astfel de ajutoare, fără ca ele să fi fost aduse la cunoștința ministerului, acesta poate retrage acelei asociații autorizația de funcționare.

Când ajutoarele din străinătate se primesc de conducerea asociației religioase, fără ca să fi fost comunicate ministerului acesta este în drept să disolve organele conducerii.

Când se va constata că scopul pentru care se dau sau se întrebunțează aceste ajutoare, este potrivit intereselor Statului, sau armoniei interconfesionale a țării, Ministerul Cultelor va putea interzice primirea lor, sub sancțiunea anulării de funcționare pentru asociația religioasă respectivă.

Art. XXIII. Modificarea expunerii de credință și de organizarea a unei asociații religioase recunoscute se poate face numai cu aprobarea ministerului.

Orice modificări de această natură, vor fi aduse la cunoștința ministerului, spre a decide din nou asupra recunoașterii asociației.

Art. XXIV. Orice alte dispoziții anterioare deciziei de față rămân desființate.

Art. XXV. D-l director general al cultelor va aduce la indeplinire această decizie.

Data la 17 Aprilie 1937.

Ministru, Victor Iamandi.

Nr. 4.781.

Oradea, 10 Septembrie 1937.

Lămuriri și condiții de admitere în Școala de Menaj Sf. Tereza din Cluj

Una din instituțiile de cultură și educație, din cele mai serioase din capitala Ardealului este de sigur Școala inferioară și superioară de menaj »Sfânta Tereza« din str. Avram Iancu 58.

Cuprinsă în câteva edificii moderne, cari din punct de vedere al igienei și al curățeniei pot servi drept exemplu multor institute similare această școală condusă cu multă grijă de către călugărițele din Congregația »Sf. Maria« dela Blaj, pregătește și dă educația necesară viitoarelor gospodine, maestre sau profesoare de științele menajului. În acest scop școala cuprinde:

1. Un curs inferior, care durează 4 ani și care are de scop să desvolte în viitoarele stăpâne de casă gustul și priceperea pentru conducerea casei și a familiei și să pregătească eleva pentru continuarea studiilor în secțiile de specialitate, care le dă dreptul de maestre la școli.

2. Un curs normal de gospodărie, de 2 ani, al cărui scop este ca, pe lângă formarea femeii pentru viață, a-și conduce cu demnitate, pricepere și cinste familia și căminul, precum și formarea viitoarelor profesoare de gospodărie dela școlile secundare de orice grad, precum și profesoarele de științele menajului dela școlile de menaj de orice grad.

3. Un an de practică pentru absolventele cursului inferior.

Pe lângă elevele ordinare se primesc și persoane particulare care vor să se perfecționeze în arta culinară sau la unul din atelierelor școlii, obținând după minimum 3 luni de practică, o dovadă despre practica făcută. — Toate elevele sunt interne și numai în mod excepțional se admit eleve externe, dacă părinții locuiesc în oraș. În acest scop școala posedă un internat bine amenajat, în care se primesc și eleve dela alte școli secundare din oraș.

Ieșirea în oraș este reglementată printr'un serviciu bine organizat.

Condițiuni de admitere:

La cursul inferior. În clasa I. se primesc toate absolventele cursului primar. În clasa II. se primesc eleve cari au promovat cl. I-a a unei școli cu caracter secundar. În cl. III. eleve cari au promovat cl. II-a a unei școli cu caracter secundar, eleve cari au făcut o școală de menaj rurală cu trei clase, precum și cele cari au cursul complementar complet. În cl. IV a se primesc absolventele de curs inferior de liceu.

La cursul normal de gospodărie se admit în anul I bacalaureate, absolvente de liceu; liceu comercial și dela școlile normale de învățătoare. — Dacă numărul celor înscrise depășește numărul locurilor disponibile, se va da un examen de admitere.

Actele necesare înscrierii sunt: pentru cursul inferior: Certificat de absolvirea cursului primar, certificat de naștere, botez, naționalitate și vaccinare, iar pentru cursul superior: diploma de absolvirea liceului, bacalaureat sau diploma de absolvirea școlii normale de învățătoare, certificat de naștere, naționalitate, botez și vaccinare. De asemenea la intrarea în internat toate elevele vor prezenta un certificat medical, prin care să se constate că nu există vreun caz de boală molipsitoare în familie.

Taxele au fost fixate după cum urmează: Pentru cursul inferior se plătește pentru întregul an global, suma de 9.000 Lei la cl. I—II—III, din care 1500 Lei taxă școlară, iar la cl. IV 10.000 Lei, din care 2000 Lei taxă școlară. Elevele externe vor plăti o taxă școlară de 2.000 Lei. Plătirea taxelor se face de asemenea în 4 rate

La cursul normal se plătește pentru întregul an o taxă globală de Lei 12.000, iar elevele externe vor achita o taxă școlară de 3.000 Lei. Achitarea taxei se face în 2 rate.

Înscrierile elevelor se fac la cancelaria școlii între 1 Iulie și 15 Septembrie.

Condițiuni detaliate și alte informațiuni se pot primi expediind o carte poștală pe adresa direcțiunii școlii.

O NOUȚATE!

A apărut **Calendarul**
revistei **Micul Misionar**
frumos ilustrat și interesant

Este cel mai eftin calendar

Grăbiți-vă să-l comandați la adresa:

Sfânta Mănăstire franciscană rom. unită

Prețul 5 lei exemplarul plus 1 leu porto.